

REPUBLIKA E KOSOVËS

REPUBLIKA KOSOVA

REPUBLIC OF KOSOVA

KOMUNA E OBILIQIT

OPŠTINA OBILIĆ

MUNICIPALITY OF OBILIQ

KOMUNA E OBILIQIT

STRATEGJIA PËR TË DREJTAT E PERSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUAR NË KOMUNËN E OBILIQIT 2026-2029

Obiliq, 2025

Përmbajtja

Fjala e Kryetarit	3
Lista e shkurtesave.....	4
Falënderim.....	5
Përmbledhje ekzekutive.....	6
1. Hyrje.....	6
2. Metodologjia.....	7
3. Sfondi.....	7
SWOT ANALIZA.....	10
4. ANALIZA E AKTERËVE.....	10
5. Vizioni, Misioni dhe Objektivat Strategjike.....	11
6. MONITORIMI DHE RAPORTIMI.....	15
7. REFERUARENCAT.....	15
8. Aneks 1, Plani i Veprimit për Persona me Aftësi të Kufizuara.....	15

Fjala e Kryetarit,

Strategjia komunale për personat me aftësi të kufizuara në Kosovë është thelbësore për të promovuar qasjen e barabartë në shërbime, infrastrukturë dhe mundësi. Ajo ndihmon që politikat lokale të jenë gjithëpërfshirëse dhe të përgjigjen ndaj nevojave specifike të kësaj kategorie.

Një strategji e tillë nxit integrimin shoqëror, fuqizon personat me aftësi të kufizuara që të marrin pjesë në mënyrë aktive në jetën e komunitetit dhe forcon demokracinë lokale.

Për më tepër, kjo strategji përputhet me detyrimet ligjore të komunës, si dhe standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut dhe përfshirjen.

I juaji,

Xhafer Gashi

Kryetar i Komunës së Obiliqit

Lista e shkurtesave

ZKA Zyrtari Kryesor Administrativ

KK Kuvendi Komunal

PAK Personat me Aftësi të Kufizuar

DSHPS Drejtoria për Shëndetësi dhe Përkujdesje Sociale

DKA - Drejtorati Komunal i Arsimit

DPUMM Drejtoria për Planifikim, Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit

DSHP Drejtoria e Shërbimeve Publike

DI Drejtoria e Infrastrukturës

DA Drejtoria e Administratës

QPS Qendra për Punë Sociale

MAPL Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

OShC Organizatat e Shoqërisë Civile

HANDIKOS Shoqata e Paraplegjikëve dhe Paralizës së Fëmijëve të Kosovës

OPAK Organizata për Personat me Aftësi të Kufizuar

OJQ Organizata Joqeveritare

QKMF Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare

QMF Qendra e Mjekësisë Familjare

AMF Ambulanta e Mjekësisë Familjare

ASK Agjencioni i Statistikave të Kosovës

MSH Ministria e Shëndetësisë

MASHT Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit

MMPHI Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës

MBPZHR Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

FALËNDERIM

MAPL Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

MD Ministria e Drejtësisë

MFPT Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve

ZQM Zyra për Qeverisje të Mirë

SNPAK Strategjia Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2021-2023

SPSKL Strategjia mbi Përfshirjen Sociale për Komunën e Obiliqit 2022-2024

PPEDF Plani i Punës për të Drejtat e Fëmijëve i Komunës së Obiliqit 2024-2026

PVPAK Plani i Veprimit për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2021-2023

KAB Korniza Afatmesme Buxhetore

NJDNJMD Njësia për të Drejtat e Njeriut dhe Mbrojtje nga Diskriminimi

KDPAK Konventa për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar

OBSh Organizata Botërore e Shëndetësisë

PPEDF Plani i Punës për të Drejtat e Fëmijëve i Komunës së Obiliqit 2024-2026

PVT Plani i Veprimit për Transparencë i Komunës së Obiliqit 2023-2027

PKI Plani Komunal për Integritet i Komunës së Obiliqit 2023-2026

PVRL Plani i Veprimit Rinor Lokal i Komunës së Obiliqit 2022-2024

PB Programi trevjeçar për banim i Komunës së Obiliqit 2022-2025

Strategjia dhe Plani i Veprimit për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar për Komunën e Obiliqit 2026-2029 është hartuar në bashkëpunim të ngushtë me institucionet komunale dhe është mbështetur nga OSBE Misioni në Kosovë.

Grupi punues i themeluar nga Kryetari i Komunës, i përberë nga përfaqësuesit nga zyra e Kryetarit dhe nga drejtoritë relevante si dhe përfaqësuesit e shoqërisë civile, kanë dhënë një kontribut të veçantë duke analizuar gjendjen, identifikuar resurset dhe kompetencat, nevojat dhe objektivat strategjike të realizueshme dhe duke i zbërthyer në aktivitete konkrete të buxhetuara si dhe duke caktuar institucionet përgjegjëse dhe afatet kohore të implementimit.

Komuna e Obiliqit i falënderon për përkrahje dhe bashkëpunim të shkëlqyeshëm OSBE Misionin në Kosovë, anëtarët e grupit punues, dhe qytetarët të cilët kanë marrë pjesë aktive në tryezat dhe diskutimet publike.

Hartimin i këtij dokumenti është shumë i rëndësishëm ngase synon avancimin e mirëqenies sociale, gjithë përfshirjen në arsim, informimin, sigurimin e qasjes në shërbime dhe infrastrukturë publike si dhe avancimin e mëtutjeshëm të shërbimeve shëndetësore për personat me aftësi të kufizuar të cilët jetojnë ose marrin shërbime në Komunën e Obiliqit.

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Strategjia për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Komunën e Obiliqit 2026-2029 përfshinë një plan të gjerë të veprimeve për të siguruar gjithë përfshirje të Personave me Aftësi të Kufizuar dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre.

Në përmbledhje, ky dokument do të përfshijë hulumtimin dhe identifikimin e nevojave të Personave me Aftësi të Kufizuar, zhvillimin dhe avancimin e shërbimeve komunale dhe infrastrukturës për të adresuar këto nevoja, si dhe promovimin e përfshirjes dhe të drejtave të tyre në shoqëri.

Më tutje, Strategjia do të përfshijë mekanizma për monitorimin dhe vlerësimin e implementimit të sajë për të siguruar që qëllimi kryesor, objektivat dhe aktivitetet e parapara të përmbushen në mënyrë efektive.

Qëllimi i Strategjisë për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Komunën e Obiliqit 2026-2029 është të siguroj një mjedis të barabartë dhe gjithëpërfshirës për Personat me Aftësi të Kufizuar. Kjo përfshinë garantimin e të drejtave të barabarta, përmirësimin e qasjes në shërbime dhe mundësi të barabarta në të gjitha sferat e jetës, duke përfshirë, por duke mos u limituar, shëndetësinë, arsimin, punësimin, dhe të drejtat tjera themelore njerëzore.

Në fund, Qëllimi themelor është të promovohet, avancohet dhe të mundësohet e të mbrohet përfshirja dhe integrimi i plotë i personave me aftësi të kufizuara në jetën shoqërore dhe ekonomike.

2. HYRJE

Strategjia për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar 2026-2029 është dokument strategjik me prioritet i Komunës së Obiliqit i cili është hartuar dhe drejtuar nga nevojat e personave me aftësi të kufizuar.

Ky dokument synon të ndërtoj resurset dhe kompetencat, mekanizmat dhe infrastrukturën për të krijuar mundësi për personat me aftësi të kufizuar të përfitojnë maksimumin nga aftësitë e tyre në mënyrë të barabartë.

Kjo strategji ndërton një mënyrë tjetër, më të avancuar dhe gjithëpërfshirëse për ofrimin e zgjidhjeve të qëndrueshme për të gjithë personat pa dallim dhe siguron përmirësimin e qasjes në shërbime administrative dhe publike, infrastrukture, shërbime shëndetësore, arsim dhe qasje adekuate në shërbime sociale dhe familjare.

Më tutje, përmes ndërtimit të dialogut dhe komunikimit, rritjes së qasjes në informacion, si dhe mbledhjes dhe menaxhimit të koordinuar të të dhënave kjo strategji synon të avancoj më tutje pjesëmarrjen e personave me aftësi të kufizuara në vendimmarrje dhe pjesëmarrje aktive në shoqëri.

Për zhvillimin dhe hartimin e këtij dokumenti janë organizuar punëtori, konsultime dhe dëgjime publike, janë marrë kontribute nga ekspertë dhe përfaqësues të institucioneve komunale në fushën e shërbimeve sociale, shëndetësisë, arsimit, punësimit, infrastrukturës dhe përfaqësuesve të organizatave të shoqërisë civile.

3. METODOLOGJIA

Metodologjia e përdorur në hartim të kësaj strategjie përfshinë një metodologji të kombinuar dhe një proces të mbledhjes së të dhënave përmes një instrumenti të gjysmë-strukturuar, analizë të situatës aktuale, punëtorive me grupet punuese brenda dhe jashtë vendit dhe konsultim të vazhdueshëm me akterët e ndryshëm relevant.

Pjesëmarrës në këto grupe punuese kanë qenë përfaqësues të institucioneve lokale të tilla si: Drejtoria për Shëndetësi dhe Përkujdesje Sociale, Drejtoria e Arsimit, Zyra e Kryetarit të Komunës, Drejtoritë tjera relevante, Qendra Kryesore e Mjekësisë Familjare, Qendra për Punë Sociale, Zyra për Barazi Gjinore, Shtëpia me Bazë në Komunitet dhe përfaqësues të organizatave të shoqërisë civile.

Grupi punues ka adresuar nevojat dhe sfidat e personave me aftësi të kufizuara, të cilat janë diskutuar dhe trajtuar në grup si dhe me personat me aftësi të kufizuar, në bazë të cilave pastaj janë përcaktuar objektivat e përgjithshme dhe objektivat specifike dhe të cilat më tutje janë zbërthyer në aktivitetet specifike të buxhetuara brenda Planit të Veprimit për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar 2025-2028.

Strategjia është hartuar sipas udhëzimit administrativ nr.07/2018 për Planifikimin dhe Hartimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të Veprimit.

4. SFONDI

Rreth 1.3 miliardë njerëz përjetojnë aftësi të kufizuara të konsiderueshme. Kjo përfaqëson 16% të popullsisë së botës, ose 1 në 6 prej nesh¹.

Është punuar shumë nga Komuna e Obiliqit në drejtim të përmirësimit të gjendjes dhe sigurimit të një përfshirje të plotë të personave me aftësi të kufizuara në jetën sociale, ekonomike dhe institucionale. Megjithatë, shumë ka mbetur për tu bërë për të krijuar një mjedis gjithëpërfshirës i cili garanton qasje dhe mundësi të barabarta si dhe respektim të plotë të të drejtave të personave me aftësi të kufizuara.

Komuna e Obiliqit është angazhuar shumë për të siguruar qasje për personat me aftësi të kufizuara në infrastrukturë, në shërbime administrative komunale, shërbime shëndetësore, arsimore, informim dhe shërbimet tjera.

Është bërë identifikimi i barrierave infrastrukturore për qasje fizike në shërbime. Të gjitha rrugët dhe trotualet janë me lëshesa për qasje, si në qytet ashtu edhe në fshatra. Semaforët në rrugën kryesore në Qytetin e Obiliqit janë me zë. Të gjitha institucionet publike kanë siguruar qasje përmes pjerrinave. Në objektet e Komunës së Obiliqit, Qendrës Kryesore të Mjekësisë Familjare dhe në Qendrën për Punë Sociale janë siguruar dhe futur në funksion ashensorët për të siguruar qasjen e personave me aftësi të kufizuara në katet me të larta se kati përdhese. Shumica e ndërtesave private me karakter të banimit banesor ofrojnë pjerrinat dhe ashensorët për qasje të lehtë.

Që nga viti 2022 Komuna e Obiliqit është e gatshme të ofroj dokumentet për personat e verbër në alfabetin Braille. Drejtoria për Shëndetësi dhe Përkujdesje Sociale ka siguruar Printerin Braille për ofrim të shërbimeve për personat me aftësi të kufizuara në të pamur. Ky Printer është instaluar në sportelin e Komunës dhe ofron të gjitha dokumentet për këtë kategori.

Në ambientet e Objektivit të Komunës së Obiliqit dhe në ato të QKMF-së janë të vendosur ekrane për informim me zë dhe në gjuhën e shenjave, si dhe edukim dhe promovim të shërbimeve administrative dhe shërbimeve shëndetësore.

Është bërë punësimi i asistentëve, për fëmijë me aftësi të kufizuara të përfshirë në shkolla të rregullta në mënyrë që të mbështeten nevojat e tyre arsimore nga Drejtoria e Arsimit.

Janë krijuar dhomat burimore të pajisura me materiale didaktike dhe me teknologji asistive në të gjitha shkollat, si dhe krijimi i hapësirave të përshtatshme në kuadër të shkollave nga Drejtoria e Arsimit.

Është bërë fuqizimi i ekipeve vlerësuese për fëmijët me aftësi të kufizuara për proceset arsimore-edukative dhe angazhimi i zyrtarëve për fëmijë me nevojë të veçanta nga Drejtoria e Arsimit. Në

¹ <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>

këtë kuptim, është angazhuar edhe DSHPS përmes Programit Kujdesi për nëna dhe fëmijë deri në moshën 3 vjeçare.

Është nënshkruar marrëveshja e bashkëpunimit me SOS fshatrat në 2024 për krijimin e programeve për prindër strehues për të gjitha kategoritë duke përfshirë edhe fëmijët me aftësi të kufizuara. Kjo marrëveshje ka për qëllim të ofroj shërbime të ndryshme për fuqizimin e familjeve strehuese dhe adaptuese ku fokus është ofrimi i shërbimeve direkte psiko-sociale për fëmijët dhe prindërit strehues, si dhe ngritja e kapaciteteve për prindër me qëllim të përmbushjes së standardeve të kujdesit për fëmijët.

Në krahasim me disa Komuna tjera brenda Kosovës, Komuna e Obiliqit ka bërë një avancim më të shpejtë në sigurimin e qasjes dhe përmbushjen e nevojave të personave me aftësi të kufizuara.

SWOT ANALIZA

Analiza SWOT prezanton ndërlidhjen e të gjithë faktorëve të cilët ndikojnë në gjendjen e shërbimeve për personat me aftësi të kufizuara dhe në realizimin e të drejtave për këtë kategori. Me tutje, kjo analizë prezanton avantazhet dhe disavantazhet e elementeve të brendshme pozitive dhe negative në të cilët mund të ndikohet, ndërsa mundësitë dhe rreziqet e jashtme negative dhe pozitive në të cilat nuk mund të ndikohet por mund të planifikohen dhe harmonizohen.

PERPARESITE	DOBESITE
- Investimet komunale në sigurimin e qasjes së lehtë në infrastrukturë dhe objekte publike. - Investimet në fushën e shëndetësisë dhe arsimit në ofrimin e shërbimeve për persona me aftësi të kufizuara dhe integrimin e tyre përmes asistentëve dhe programeve të veçanta. - Bashkëpunimi i shkëlqyeshëm me institucionet vendore dhe ndërkombëtare në mbështetjen e hartimit të dokumenteve të cilat rregullojnë të drejtat e PAK si dhe mbështetja e konsultimeve dhe dëgjimeve publike rreth nevojave të PAK. - Bashkëpunim të shkëlqyeshëm me HandiKOS. - HandiKOS ka një shtrirje të gjerë në të gjithë Kosovën duke përfshirë edhe Obiliqit. Po ashtu, edhe OMPAK ka zyrën në Obiliq. - Shkollimi dhe trajnimi: në Kosovë ka programe dhe institucione të specializuara për të ofruar trajnime dhe shkollim për persona me aftësi të kufizuara. - Ndërgjegjësimi dhe mbështetja shoqërore. Ka një ndërgjegjësim dhe mbështetje të rritur në shoqëri për të integruar persona me aftësi të kufizuara në jetën sociale dhe ekonomike. Vullneti i lartë i Komunës së Obiliqit për	- Mungesa e bazës së të dhënave. - Nevoja për avancim të mëtejshëm të infrastrukturës: Infrastruktura e kufizuar mund të bëjë që personat me aftësi të kufizuara të kenë vështirësi në qasje në ambiente të rëndësishme si shkolla, zyrat dhe objektet publike. - Mungesa e qasjes në transport dhe mjete transportuese publike. - Diskriminimi dhe stereotipet: Diskriminimi dhe stereotipet sociale mund të pengojnë integrimin e tyre në shoqëri dhe në tregun e punës. - Kufizimet buxhetore: Buxheti i kufizuar i qeverisë mund të ndikojë në kualitetin dhe qasjen e shërbimeve për persona me aftësi të kufizuara. - Mungesa e qendrave të rehabilitimit dhe mbështetja e pamjaftueshme për to, - Papunësia e lartë në rritje.

buxhetimin e shërbimeve, angazhim më të lartë në avokim dhe lobim për te drejtat e PAK.	
MUNDESITE	RREZIQET
• Ngritja e ndërgjegjësimit dhe edukimit: Mundësitë për të rritur ndërgjegjësimin dhe edukimin në shoqëri për aftësitë e kufizuara mund të hapin dyert për më shumë punë dhe përfshirje sociale. • Zhvillimi i programeve të punësimit: Zhvillimi i programeve të punësimit të specializuara dhe të përshtatura për persona me aftësi të kufizuara mund të ndihmojnë në integrimin e tyre në tregun e punës. • Ndërmarrja e masave ligjore dhe politikat: Ndërmarrja e masave ligjore dhe politikat e mirëfillta për të mbrojtur dhe përmirësuar të drejtat dhe mundësitë e personave me aftësi të kufizuara mund të ndikojnë në jetën e tyre në mënyrë pozitive. • Investime të mëtejshme në infrastrukturë. • Ngritja e kapaciteteve të PAK. Zgjerimi dhe modernizimin e objekteve. • Përmirësimi i sektorit të shërbimeve. • Përmirësimi i bashkëpunimit me komunat fqinje.	• Mungesa e ndërgjegjësimit të mjaftueshëm: Mungesa e ndërgjegjësimit dhe informacionit për aftësitë e kufizuara mund të çojë në mungesë të përkrahjes dhe mundësive për PAK. • Pabarazitë shoqërore: Pabarazitë shoqërore dhe ekonomike mund të rriten dhe të shkaktojnë vështirësi shtesë për persona me aftësi të kufizuara. • Mungesa e mundësive të punësimit: Mungesa e mundësive të punësimit të përshtatura për persona me aftësi të kufizuara mund të shkaktojë varfëri dhe izolim social për ta. • Ndarjet buxhetore për kujdesin shëndetësor. • Shpërngulja e kadrove profesionale jashtë vendit.

Në bazë të analizës së gjendjes përmes SWOT analizës mund të arrijmë në përfundim se kemi një numër të madh të përparësive për avancimin e mëtutjeshëm të të drejtave dhe përmirësimin e qasjes në shërbime komunale për personat me aftësi të kufizuara ku ndër më të rëndësishmet veçojmë: investimet komunale në sigurimin e qasjes së lehtë në infrastrukturë dhe objekte publike, investimet në fushën e shëndetësisë dhe arsimit në ofrimin e shërbimeve për persona me aftësi të kufizuara dhe integrimin e tyre përmes asistentëve dhe programeve të veçanta, et., Megjithatë, ekzistojnë shume vështirësi të cilat mund të vështirësojnë realizimin e objektivave tona për përmirësimin e qasjes për personat me aftësi të kufizuara dhe avancimin e të drejtave të tyre. Sfidë mbetet mbledhja sistematike e të dhënave për personat me aftësi të kufizuara dhe kategoritë e ndjeshme dhe krijimin i bazës së përgjithshme të dhënave për të gjitha kategoritë e ndjeshme, si

dhe harmonizimi i bazës së përgjithshme të të dhënave me ato ekzistuese të institucioneve publike dhe të gjithë akterëve tjerë relevant. Më tutje, sfidë është mungesa e qasjes në transport dhe mjete transportuese publike dhe private.

ANALIZA E AKTERËVE

Komuna e Obiliqit bashkëpunon me një numër të madh të akterëve relevant vendor dhe ndërkombëtar në hartimin e planeve dhe implementimin e tyre për njohjen dhe respektimin e plotë të të drejtave dhe mundësive të barabarta të personave me aftësi të kufizuara. Institucionet dhe akterët me të cilët do të bashkëpunoj Komuna e Obiliqit përfshijnë: institucionet e nivelit qendror dhe ato lokal, zyrtarët për të drejta të njeriut, Avokatin e Popullit, shoqërinë civile, personat me aftësi të kufizuar, familjet e tyre dhe organizatat e personave me aftësi të kufizuar si HandiKOS, OMPAK, agjencitë dhe organizatat ndërkombëtare si Organizata Botërore e Shëndetësisë, OSCE , UNDP, Zyra e Bashkimit Evropian në Kosovë, Forumi Evropian i Aftësisë së Kufizuar, Save the Children, SDC, AQH, IHC, etj.

LEGJISLACIONI

Strategjia Komunale për Personat me Aftësi të Kufizuara në komunën e Obiliqit, është hartuar në përputhje dhe në kuadër të zbatimit të Strategjisë Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Republikën e Kosovës 2013 - 2023 dhe të Planit të Veprimit Për Zbatimin e Strategjisë Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara në Republikën e Kosovës 2013 – 2015, si dhe duke i konsultuar të gjitha dokumentet tjera vendore dhe ndërkombëtare të cilat e rregullojnë çështjen e personave me aftësi të kufizuar.

Qëllimi i Strategjisë dhe Planit të Veprimit për PAK është gjithë përfshirja, eliminimi i barrierave ekzistuese dhe përmirësimi i cilësisë së jetës së personave me aftësi të kufizuara, përmes gëzimit të të drejtave bazë në punësim, arsimim, shërbime shoqërore dhe qasje e plotë dhe inkuadrim në jetën shoqërore në komunën e Obiliqit.

Struktura e SPAK është e organizuar në tri pjesë kryesore. Pjesa e parë paraqet kontekstin në të cilin është hartuar SPAK si edhe procesin i cili ka shoqëruar formulimin e kësaj strategjie, kuadrin ligjorë, nocione bazë dhe të dhëna të përgjithshme.

Pjesa e dytë është një analizë cilësore në fushën e shërbimit shoqëror, arsimit, punësimit e formimit profesional dhe përshtatshmërisë së ambienteve.

Pjesa e tretë përmban ndërhyrjet strategjike në secilën nga fushat për periudhën kohore 2026-2029 për përmirësimin e cilësisë së jetës së personave me aftësi të kufizuara në Komunën e Obiliqit.

5. VIZIONI, MISIONI DHE OBJEKTIVAT STRATEGJIKE

VIZIONI

Shoqëri ku të gjithë individët, pavarësisht nga aftësitë e tyre, janë të integruar plotësisht, gëzojnë të drejta dhe mundësi të barabarta për të realizuar potencialin e tyre dhe për të kontribuar në zhvillimin e Komunës së Obiliqit.

MISIONI

Mision i kësaj strategjie është të siguroj që personat me aftësi të kufizuar realizojnë të drejtave të barabarta, kanë mirëqenie dhe jetë cilësore, qasje të plotë në infrastrukturë fizike dhe shërbime, si dhe pjesëmarrje në vendimmarrje komunale.

OBJEKTIVAT STRATEGJIKE

Strategjia për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar në Komunën e Obiliqit 2026-2029 do të paracaktoj politikat lokale, veprimet dhe strategjitë sektoriale të Komunës së Obiliqit dhe institucioneve tjera relevante. Si rrjedhojë ka për qëllim të transmetoj synimet e Komunës së Obiliqit në fushën e të drejtave të njeriut, jo diskriminimit, sigurimit të plotë të qasjes në shërbime, mundësive të barabarta dhe përfshirjes së plotë të Personave me Aftësi të Kufizuara.

Strategjia është e strukturuar në pesë (5) fusha të cilat përfshijnë të gjitha aspektet kryesore të jetës së Personave me Aftësi të Kufizuara me fokus në fushat si në vijim: Shëndetësi, Mirëqenie Sociale dhe Punësim, Arsimi, Pjesëmarrja në vendimmarrje dhe Qasja e plote duke përfshirë informimin, komunikimin dhe pjesëmarrjen.

Këto fusha janë të bazuara në çështjet të cilat janë ngritur dhe identifikuar si problematike për Personat me Aftësi të Kufizuara.

Për përmirësimin e gjendjes aktuale nga fushat prioritare të përzgjedhura në Strategji, janë përcaktuar objektiva strategjike të cilat do të detajohen dhe specifikohen edhe me veprime konkrete, synime, tregues të matshëm, specifik, të arritshëm, real, institucione përgjegjëse për zbatimin e secilit aktivitet, afate kohore dhe linja buxhetore të ndara në kuadër të planeve të veprimit.

Objektiva Strategjike 1: Avancimi i mëtutjeshëm i ofrimit të shërbimeve shëndetësore për personat me aftësi të kufizuar.

Objektiva Strategjike 2: Sistem funksional dhe i mirëfilltë për mirëqenie dhe siguri sociale, si dhe ofrimi i mundësive të barabarta për punësimin e Personave me Aftësi të Kufizuara.

Objektiva Strategjike 3: Krijimi i kushteve për gjithë përfshirjen në arsim dhe për mbështetjen profesionale të personave me aftësi të kufizuara.

Objektiva Strategjike 4: Përfshirja e Personave me Aftësi të Kufizuara në vendimmarrje.

Objektiva Strategjike 5: Krijimi i qasjes së plotë, informimi me kohë dhe promovimi i shërbimeve për personat me aftësi të kufizuara.

REALIZIMI I OBJEKTIVAVE STRATEGJIKE

Objektiva Strategjike 1: Avancimi i mëtutjeshëm i ofrimit të shërbimeve shëndetësore për personat me aftësi të kufizuara.

Përmes kësaj objektive strategjike, Komuna e Obiliqit synon të përmirësojë shëndetin publik duke avancuar ofrimin e shërbimeve shëndetësore dhe duke i përshtatur ato me nevojat e personave me aftësi të kufizuara.

Promovimi dhe edukimi shëndetësor zë një vend shumë të rëndësishëm në këtë strategji. Përmes promovimit dhe edukimit shëndetësor Komuna e Obiliqit synon përmirësimin e shëndetit dhe jetës së të gjithë qytetareve të sajë pa përjashtim.

Në kuadër të kësaj strategjie janë parapare përmirësimi i qasjes fizike në institucionet shëndetësore dhe në shërbime, ofrimi i shërbimeve të duhura shëndetësore duke përfshirë edhe vizitat në shtëpi për pacientet të shoqëruar me vështirësi në lëvizje si dhe vizitat dhe shërbimet e paliativitetit.

Në kuadër të shërbimit vizitat për nënat dhe fëmijët deri në moshën 3 vjeçare, synojmë zbulimin e hershëm dhe identifikimin e aftësisë së kufizuar prej kohës prenatale, natale dhe në fazat e mëvonshme. Po ashtu, planifikohet të organizohen kampanja vetëdijësuese për identifikimin e hershëm të fëmijëve me aftësi të kufizuara dhe ofrimin e shërbimeve të duhura.

Objektiva Strategjike 2: Sigurimi i gjithë përfshirjes sociale dhe ofrimi i mundësive të barabarta për punësimin e personave me aftësi të kufizuara.

Përmes objektivit të dytë strategjik synojmë të krijojmë një ambient shoqëror me mundësi të barabarta dhe shërbime sociale gjithëpërfshirëse të cilat i përgjigjen nevojave të personave me aftësi të kufizuara.

Me këtë dokument ne angazhohemi që shërbimet sociale të jenë jo vetëm të disponueshme por të qasshme, efektive dhe të qëndrueshme.

Me tutje, përmes këtij objektivi, kemi për qëllim të përmirësojmë qasjen, të bëjmë ngritjen e resurseve dhe kompetencave të shërbyeseve civil dhe publik për realizimin e të drejtave të PAK në njërin dhe të PAK në anën tjetër për të shfrytëzuar të drejtat e tyre dhe për të siguruar mirëqenien e tyre.

Objektiva Strategjike 3: Krijimi i kushteve për gjithë përfshirjen e plote në edukim dhe arsim të personave me aftësi të kufizuara dhe mbështetja profesionale.

E drejta në arsim është një detyrim ligjor dhe moral për çdo shoqëri, institucion dhe individ. Andaj, objektivi strategjik numër tre synon të garantojë të drejtën në arsim për PAK marrë parasysh se arsimi është një e drejtë themelore e njeriut e njohur nga Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut dhe nga Konventa për të Drejtat e personave me Aftësi të Kufizuara.

Arsimi është një faktor kryq për pavarësimin e PAK i cili u jep mundësi për të qenë pjesë aktive, për të kontribuar dhe për të qenë të barabartë në jetën shoqërore dhe ekonomike.

Objektiva Strategjike 4: Krijimi i infrastrukturës ligjore për respektimin dhe përmbushjen e të drejtave të Personave me Aftësi të Kufizuara

Përmes përfshirjes së PAK në takime, tryeza, diskutime publike dhe në hartimin e dokumenteve strategjike dhe planeve të veprimit, Komuna e Obiliqit synon të siguroj një mirëqenie të mirë dhe qasje të plote për PAK.

Dokumentet publike të hartuara bashkë me PAK sigurojnë një infrastrukturë të mirë ligjore lokale e cila mbron dhe promovon të drejtat e PAK.

Me tutje, infrastrukturën ligjore, sipas kësaj objektive, do ta shoqëroj edhe themelimi i trupave dhe ekipeve multi-disiplinare për sigurimin e implementimit, monitorimit dhe raportimit të infrastrukturës ligjore.

Objektiva Strategjike 5: Krijimi i kushteve të barabarta në qasje, informim, komunikim, pjesëmarrje si dhe në krijimin apo vendosjen e një baze të unifikuar të të dhënave për personat me aftësi të kufizuara.

Ofrimi i informacionit mbi njoftimet publike, ofrimi i shërbimeve publike në gjuhën e shenjave për personat me vështirësi në të dëgjuar, si dhe printimi i materialeve për personat me vështirësi në të parë është synim i kësaj objektive strategjike. Kjo do të krijonte mundësi të mira për një qasje të plotë në informim dhe në shërbime publike.

Kjo objektive synon të identifikoj çdo barriere infrastrukture qasje fizike në rrugë, trotuare, parqe, objekte të institucioneve publike, objekte shume banesore private, transport publik etj. dhe të siguroj ndërtimin e resurseve dhe ndërtimin e mekanizmave për eliminimin e këtyre barrierave me qëllim të sigurimit të qasjes së plote për PAK.

6. MONITORIMI DHE RAPORTIMI

Zbatimi i kësaj Strategjie dhe Planit të Veprimit është obligativ. Monitorimin e zbatimit të këtij dokumenti strategjik e bënë Këshilli Komunal për Personat me Aftësi të Kufizuara në Obiliq, i themeluar nga Kuvendi Komunal dhe Drejtoria për Administratë - Njësi për të drejtat e njeriut dhe barazi gjinore.

Siç është e specifikuar me legjislacionin në fuqi rreth raportimit të implementimit të dokumenteve strategjike, implementimi i këtij dokumenti duhet të raportohet para Asamblesë Komunale.

Më tutje, Komuna e Obiliqit obligohet që në baza gjashtë mujore të raportoj Zyrës për Qeverisje të Mirë rreth sfidave dhe zbatimit të Strategjisë për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara.

7. REFERENCAT

- Strategjia Nacionale për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara 2013-2023,
- Plan i Zhvillimit Komunal (2012-2023),
- Planifikimi i Buxhetit të Komunës së Obiliqit 2024-2026,
- Korniza Afatmesme Buxhetore (2024-2026),

- Plani Lokal të Veprimit për Përfshirjen e Komuniteteve Rom dhe Ashkali në Komunën e Obiliqit 2023-2026,
- Strategjia për Vetëqeverisje Lokale 2016-2026,
- Programi Kombëtar për Zbatimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit (PKZMSA) 2016
- Karta e Kombeve të Bashkuara,
- Deklaratën Universale të të Drejtave të Njeriut,
- Paktet Ndërkombëtare për të Drejtat e Njeriut,
- Konventa për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara,
- Aneks 1, Plani i veprimit për persona me aftësi të kufizuara 2026-2029, Matrica.